

دوشنبه ۳ شهریور ۱۴۰۴ | ربيع الاول ۱۴۴۷ | سال سی و سوم، شماره ۹۴۷۱

عکس: امیرحسین قاسمی فارسی

امامعلی حبیبی، اولین طلایی تاریخ ایران در المپیک، اسطوره کشتی و خالق چند فن جذاب آسمانی شد

تیتربیک
لیلی خرسند
روزنامهنگار

طلایه‌دار طلا

«من امامعلی حبیبی هستم، بپر مازندران، کشاورز زاده هستم و هنوز هم کشاورزی می‌کنم.» اینگونه خودش را معرفی کرده بود؛ ساده و بی‌ریا، اما او بیش از اینها بود، بالاتر از کشتی‌گیری که سکوهای جهانی را تسخیر کرده و نامداران جهانی را ضربه‌فنی، او امامعلی حبیبی بود؛ مردی که دهه‌های ۳۰ و ۴۰ خورشیدی با کشتی، با سیاست و با سینما درخشید، اما یکباره فراموش شده؛ مثل همه بزرگانی که از یاد رفته بودند تا دیروز که دوباره با مرگش و بارفتنش به همه یادآوری کرد که کشتی ایران و جهان ستاره‌ای به بزرگی او داشته. باید حسرت خورد به حال کسانی که تماشاگر کشتی‌هایش بودند؛ کشتی‌هایی که یک طرف او بود و طرف دیگر قهرمانانی از روسیه، آمریکا و ترکیه و عجیب اینکه شاگرد کلاس کشتی ننه بیگم، کشتی به ۲ دقیقه نرسیده، همه را ضربه کرده بود حتی با تبه داستان حبیبی و کشتی، از یک مکتب عربی شروع شده بود، با ننه‌بیگم، خودش تعریف کرده بود که ملاباجی مکتب، بعد از کلاس درس لباس عوض می‌کرده و درس کشتی می‌داده: «تنه بیگم روز اول سرزیر بغل را به من یاد داد و روزهای بعد هم فن کمر و موج دوبا.»

حبیبی متولد ۵ خرداد ۱۳۱۰ روستای درزی کلا بابل بود، اما علاقه به همسفر هاش او را راهی قلمشهر کرد: «نماز صبح را در درزی کلا خواندیم و پیاده راه افتادیم و سراسر اذان ظهر رسیدیم.» اما روزهای آخر خدمت نظام سربازی، شروع راه قهرمانی بود: «۲ ماه مانده بود به پایان خدمت که اعلام کردند کی کشتی بلد است.» او و چند نفر از هم خدمتی‌ها، تیم تشکیل دادند: «وزن پنجم بودم اما سنگ توی جیبم ریختند تا بتوانم در وزن هفتم کشتی بگیرم. در آن وزن همه را زدم و ۱۲ روز مرخصی بهم دادند.» این بردها و از سر هوس او را به باشگاه کشاند و حضور استاد بلور، سرمربی سرشناس کشتی و تیمش در قلمشهر، یک گام دیگر حبیبی را به سکوی اول جهان نزدیک‌تر کرد: «آن شب همه کشتی‌گیران مازندران زمین خورده بودند و فقط من بودم که تهرانی‌ها را بردم.» سال ۱۳۳۲، خیابان ناصرخسرو و سالن دارالفنون، بازوبند پهلوانی را برای ببرمازندران داشت؛ مسابقاتی که او کشتی‌گیر ۱۳۰ کیلویی را در ۱۵ ثانیه ضربه کرده بود.

حبیبی در مسابقات انتخابی تیم ملی توفیق جهانپخت را که همان سال قهرمان جهان شده بود، در یک دقیقه و ۳۰ ثانیه ضربه کرد و راهی المپیک ملبورن شده همان المپیک که نخستین میدان مهم او بود و نخستین طلای المپیک ایران هم به‌دست آمد. حبیبی در ملبورن همه حریفان را شکست داد و در کشتی آخر با بستیف روی تشک رفت. تن تبادار امامعلی این باور را به حریف داده بود که می‌تواند پیروز میدان باشد: «با رقص روی تشک آمد.» حبیبی لحظه به لحظه آن روز را اینطور تعریف کرده: «داور وسط ترکیه‌ای بود. موقعی که داشت من را بازدید می‌کرد، پرسید خال اوغلی کیفین؟ (چطور می‌پسرخاله)، گفتم چخ یاغچی (ام خیلی خوبم).» بستیف، کشتی‌گیر ترک را طوری زده بود که از روی تشک بلندش کردند بردند: «داور سوت را زد و در یک دقیقه و ۳۰ ثانیه بستیف، قهرمان جهان را ضربه کردم. بعد از کشتی نبی سروری، تن من را از بردوش شست و شو داد تا بتوانم روی سکو بروم و برای نخستین بار از بین ملت ایران طلای المپیک بگیرم. البته در آن المپیک بعد از من غلامرضا تختی هم طلا گرفت. مدال را گرفتم، افتادم پایین، من را به بیمارستان بردند و یک‌ماه تمام آنجا خوابیدم.»

مسابقات جهانی ۱۹۵۹ تهران، یکی از به‌یادماندنی‌ترین مسابقات بود. او بسالوازه‌از شوروی و اوغلام از ترکیه را که هر دو قهرمان جهان بودند، ضربه کرد و هر دو را در کمتر از ۲ دقیقه و همانجا بود که لقب ببرمازندران را گرفت: «جوانی از ساری وسط سالن پرید و گفت به این می‌گویند ببر مازندران.» و او خودش را برازنده این لقب می‌دانست: «یکی را پیدا کنید که ۲ قهرمان جهان را در یک مسابقه ضربه کرده باشد.» تنها شکست تلخ حبیبی در المپیک ۱۹۶۰ رم اتفاق افتاد؛ جایی که او ناعادلانه به بلویاخ آمریکایی باخت، اما در جهانی سال بعد که در آمریکا بود، او دنبال حریف بود: «به آمریکا که رسیدم فریاد زدم من فقط برای بلویاخ آمده‌ام، او من را کنار کشید و گفت آبرویم را نبر.» بلویاخ حذف شد و حبیبی به قهرمانی رسید، پنجمین طلایش را گرفت و برای همیشه از کشتی خداحافظی کرد: «قهرمانی نبودم که با شکست بروم. با طلا آمده بودم و باید با طلا می‌رفتم.» طلای پنجم هم خاطره‌ساز بود. روی سکو به جای سرود ایران، سرود عراق پخش شد: «از روی سکو پایین پریدم. از واشنگتن و از سفارت ایران، با تلفن سرود ملی را پخش کردند و بعد من روی سکو رفتم.»

از حبیبی ۲۴ فن به یادگار مانده؛ فن یک دست و یک پا، سر و ته یکی و فنی که بالاوازه‌ده، کشتی‌گیر نامدار روسی را ضربه کرد و در اتحادیه کشتی به فن حبیبی معروف است و چه حیف که بعد از خداحافظی حبیبی، کشتی هیچ‌وقت سراغی از او نگرفت: «بعد از کشتی به کشاورزی ادامه دادم و سربار جامعه و تربیت‌بدنی هم نشدم. اما هیچ‌وقت نخواستند من به کشتی کمک کنم، ترکیه، ژاپن، روسیه و آمریکا من را خواستند ولی گفتم من یک وجب خاک وطن را به جایی نمی‌دهم.»

حبیبی دیروز در ۹۴ سالگی همه دوستدارانش را ترک کرد، روحش شاد و یادش گر‌امی.

 2026 FIFA 290 روز مانده تا جام جهانی	 پخش زنده لیگ برتر ایران - هفته ۲ پیکان 19:15 استقلال خوزستان الومینیوم 19:15 خیبر سیاهان 19:30 پرسپولیس لیگ برتر انگلیس نیوکسل 22:30 لیورپول لا لیگا اسپانیا انتلیگ بلبانو 21:00 رابوویا بکانو سوویا 23:00 ختافه سری آ ایتالیا اودینزه 20:00 هلاس وونا اینتر 22:15 تورینو	 برنامه بازی لیگ برتر ایران - هفته ۲ مس رفسنجان 19:00 تراکتور شمس اذر 19:30 چادرملو فجر سپاسی 19:30 گل‌گهر استقلال 19:30 ذوب‌آهن فولاد ملوان
---	---	--